

Program Szczepień Ochronnych (PSO)

Choroby dotykały ludzkość od wieków. Niemal każde stulecie ma swoją epidemiczną traumę. Jedną z większych pandemii gnębiących ludzi dość regularnie była dżuma. Ale i inne choroby, takie jak cholera, tyfus, ospa, syfilis, trąd czy hiszpanka, były również bardzo wyniszczające. Leczenie przez wiele wieków było intuicyjne. Dopiero szczepienia i rozpoznanie przyczyn chorób dało szansę ich opanowania. Osiągnięcia ubiegłych stuleci pozwoliły naukowcom na opracowanie szczepionek przeciwko wielu ostrym i przewlekłym chorobom zakaźnym, takim jak: gruźlica, błonica, krztusiec, tężec, dur wysypkowy, żółta gorączka i grypa.

Szczepienia w Polsce początkowo realizowane były w systemie akcyjnym. Dopiero w latach 60 - tych wprowadzono Program Szczepień Ochronnych (PSO) z podziałem na szczepienia obowiązkowe i zalecane.

Programu Szczepień Ochronnych (zwany inaczej Kalendarzem Szczepień) to dokument zgodnie z którym realizowane są szczepienia w Polsce. Jest on aktualizowany każdego roku przez Główny Inspektorat Sanitarny i publikowany w formie Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na dany rok w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia.

PSO jest opracowywany na podstawie zaleceń szerokiego grona uznanych ekspertów, lekarzy pediatrów, specjalistów zdrowia publicznego i epidemiologów sformalizowanych jako Rada Sanitarno-Epidemiologiczna organu doradczego GIS oraz Pediatrycznego Zespołu Ekspertów ds. Programu Szczepień Ochronnych przy Ministrze Zdrowia, rekomendacji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) i Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC). Na kształt PSO wpływają także opinie konsultantów krajowych z różnych dziedzin medycyny. Ekspersi swoje rekomendacje opierają na potwierdzonych danych z badań klinicznych i obserwacyjnych, sytuacji epidemiologicznej w kraju i krajach sąsiednich oraz zaleceniach dotyczących szczepień w innych krajach.

Aktualny Program Szczepień Ochronnych na 2021 rok został ogłoszony w Komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego z 22 grudnia 2020 roku w sprawie Programu Szczepień Ochronnych (PSO) na 2021 rok. Dokument zawiera listę szczepień dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Lista uwzględnia szczepienia obowiązkowe oraz szczepienia zalecane (nieobowiązkowe, płatne). Najważniejszą zmianą PSO na 2021 rok jest wprowadzenie obowiązkowych, bezpłatnych szczepień przeciw rotawirusom dla dzieci w pierwszych miesiącach życia.

Więcej informacji nt. Programu Szczepień Ochronnych i zagadnień dotyczących szczepień:

<https://www.gov.pl/web/gis/program-szczepien-ochronnych-na-rok-2021>

<https://szczepienia.pzh.gov.pl/>